

Marinka Kiezebrink

# Slufter, slufterachtige gebieden en kerven



Wat zegt Van Dale (1997) hierover?

## Slufter

1. plaats waar zeewater tussen de duinen is doorgedrongen
2. stroomgeul in een zandbank

## Kerf

1. snee, insnijding, (overdrachtelijk:) 'dat gaat uit/buiten de kerf' = het gaat te ver

## Slufter en slufterachtige gebieden

Een slufter is door Hoekstra & Pedroli (1992) gedefinieerd als een 'zoute of brakke duinvallei verbonden met de zee door een opening in de voorste duinenrij', waarbij verder de volgende kenmerken kunnen worden onderscheiden:

- Tweemaal daags vindt via een geul door de zeereep in- en uitstroom van zeewater plaats; het getij dringt verder de vallei in via een vertakt geulstelsel;
- De geul in de zeereep heeft een drempel waardoor het geulstelsel in de vallei bij laagwater niet volledig leegloopt.
- Inundatie van de vallei (sluftervlakte) met zeewater treedt minimaal één keer per jaar op;
- De sluftervlakte heeft een sterk zandig substraat;
- Aan de rand van de sluftervlakte bestaat een zoet-zoutgradiënt, d.w.z. er treedt aanvoer op van zout kwelwater naar de slufter en afvoer daarvan door de sluftermond naar zee; ook elders kan door infiltratie van regenwater periodiek verzoeting optreden;
- De ecologische ontwikkeling wordt primair bepaald door de morfologische ontwikkeling.

Slufterachtige gebieden, waaronder 'echte' slufters ook vallen, definieerden Hoekstra

& Pedroli (1992) als 'deels begroeide vlakke zandige gebieden in de kuststrook die minimaal eens per jaar door zeewater worden overstroomd'.

De Leidraad Zandige Kust (TAW, 2002) definieert slufters als 'laaggelegen gebieden direct achter de zeereep, die periodiek door de zee worden overstroomd, en daardoor een gradiënt vertonen van zout naar zoet'.

## Kerven

Kerven worden door de Leidraad Zandige Kust (TAW, 2002) beschreven als 'in natuurlijke omstandigheden door windwerking ontstane inkepingen in de zeereep waar de zee periodiek doorheen stroomt naar een primaire duinvallei'.

Stichting Duinbehoud (1992) spreekt van een 'gekerfde zeereep' als deze 'onder invloed van natuurlijke processen (wind, zee, plantengroei) is gevormd en daardoor een grillig uiterlijk vertoont met stuivende toppen en windgaten'.

Werkgroep Hoogheemraadschap USHN et al. (1998) maken in hun integrale plan voor herstel van de dynamiek in de zeereep van Den Helder tot IJmuiden onderscheid tussen vier beheersalternatieven die in elkaars verlengde liggen. Van de vastgehouden zeereep via de gekerfde zee-

De Kerf stroomt vol....

(foto: Johan Bos/ [www.tiu.nl](http://www.tiu.nl)).

reep en de paraboliserende zeereep tot de kerf. Daarbij is de invloed van wind en verstuiving van toenemend belang. Bij een kerf is daarnaast ook sprake van invloed van zeewater.

## Concluderend

Uit de bovenstaande definities blijkt het niet gemakkelijk te zijn om een scherp onderscheid tussen slufterachtige gebieden, slufters en kerven te maken. Ze liggen blijkbaar in elkaars verlengde. Slufters, slufterachtige gebieden en kerven vormen overgangsgebieden van de duinen naar zee. Het belangrijkste criterium voor het maken van onderscheid is de frequentie waarmee zeewater in het gebied achter de zeereep doordringt. In 'echte' slufters is de zee-invloed het grootst: twee keer per dag stroomt het zoute water het gebied in. Bij kerven is de zee-invloed veel minder of zelfs afwezig, terwijl bij de gekerfde zeereep helemaal geen sprake is van overstromingen door zeewater volgens de definitie van Stichting Duinbehoud en Werkgroep Hoogheemraadschap USHN et al. (1998).

## Literatuur

Van Dale, 1997. Van Dale Groot Elektronisch Woordenboek Hedendaags Nederlands

Hoekstra, A.I. & A.G.M. Pedroli, 1992. Sluftervorming en natuurontwikkeling. Speurwerkverslag, tweede en herziene druk. Waterloopkundig Laboratorium, Delft.

Werkgroep Hoogheemraadschap Uitwaterende Sluizen in Hollands Noorderkwartier, Vereniging Natuurmonumenten, St. Noord-Hollands Landschap, N.V. PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland, Staatsbosbeheer & Rijkswaterstaat Directie Noord-Holland, 1998. Dynamisch kustbeheer voor de kust tussen IJmuiden en Den Helder.

Stichting Duinbehoud, 1992. Duinen voor de Wind. Een toekomstvisie op het gebruik en het beheer van de Nederlandse Duinen. ISBN 90-72021-05-3. Stichting Duinbehoud, Leiden. TAW, 2002. Leidraad Zandige Kust. DWW-3003-046, ISBN 90-369-5541-6. Technische Adviescommissie voor de Waterkeringen, Delft.

Drs M.F. Kiezebrink

RWS-RIKZ

Postbus 20907, 2500 EX Den Haag

e-mail: [m.f.kiezebrink@rikz.rws.minvew.nl](mailto:m.f.kiezebrink@rikz.rws.minvew.nl)